

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

I den gældende lov om miljø og genteknologi, lov nr. 288 af 4. juni 1986, som ændret ved lov nr. 338 af 24. maj 1989, er det i § 36 fastsat, at loven skal optages til revision i folketingsåret 1990-91.

Bestemmelsen blev sat ind i loven, fordi Folketinget inden for en forholdsvis kort årrække ønskede at få lejlighed til at vurdere erfaringerne med loven. Dette skulle bl.a. ses i lyset af den hastige udvikling, der allerede den gang skete på det genteknologiske område.

Hertil kommer et behov for visse ændringer af loven som følge af, at De Europæiske Fællesskaber den 23. april 1990 vedtog direktiv om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer (90/219/EØF) og direktiv om udsætning af genetisk modificerede organismer (90/220/EØF). (Direktiverne er optrykte som henholdsvis bilag 1 og bilag 2 til lovforslaget). Direktivet om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer er udstedt i medfør af Rom-traktatens art. 130S og skal derfor som mindstemål følges af medlemslandene, mens direktivet om udsætning af genetisk modificerede organismer kræver fuld harmonisering i medlemslandene i medfør af Rom-traktatens art. 100A. Efter direktivernes ordlyd skal gennemførelsen have fundet sted senest 18 måneder efter vedtagelsen, hvilket vil sige senest den 23. oktober 1991.

2. Formålene med EF-direktiverne

I henhold til Rom-traktaten skal Fællesskabets foranstaltninger på miljøområdet bygge på princippet om forebyggende indgreb. Direktivet om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer bygger på, at foranstaltningerne til indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes bestemmelser med henblik på gennemførelsen og funktionen af det indre marked skal tage udgangspunkt i et højt beskyttelsesniveau i hele fællesskabet, for så vidt angår sundhed og sikkerhed samt miljø- og forbrugerbeskyttelse. Endvidere er det i direktivet om indesluttet anvendelse bl.a. fremhæ-

vet, at dets formål er at bevare, beskytte og forbedre miljøet samt beskytte menneskers sundhed.

De to direktiver omhandler henholdsvis »indesluttet anvendelse« af genetisk modificerede mikroorganismer og »udsætning i miljøet« af genetisk modificerede organismer.

Ved »indesluttet anvendelse« forstås i denne sammenhæng enhver operation, hvor mikroorganismer modificeres genetisk eller hvor sådanne genetisk modificerede mikroorganismer dyrkes, oplagres, anvendes, transporteres, destrueres eller bortskaffes, og hvor der anvendes fysiske barrierer eller en kombination af fysiske barrierer og kemiske og/eller biologiske barrierer til at begrænse deres kontakt med mennesker og miljø.

Direktivet fremhæver, at hvis der i en medlemsstat ved indesluttet anvendelse sker udslip til miljøet af levende mikroorganismer, kan disse formere sig og spredes over landegrænser og derved få konsekvenser for andre medlemsstater.

Indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer bør derfor foregå på en sådan måde, at de negative virkninger for menneskers sundhed og miljøet begrænses. Dette indebærer, at der lægges særlig vægt på forebyggelse af uheld og kontrol med spild.

Ved »udsætning i miljøet« forstås i denne sammenhæng enhver tilsigtet overførsel til miljøet af en genetisk modificeret organisme eller en kombination af genetisk modificerede organismer uden brug af indeslutningsforanstaltninger.

Direktivet fremhæver, at det for levende organismer gælder, at hvad enten de udsættes i miljøet i små eller store mængder til forsøgsformål eller som kommercielle produkter, så kan de formere sig i miljøet og overskride landegrænser og derved få konsekvenser for andre medlemsstater. Beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet kræver derfor, at der lægges særlig vægt på at forebygge og kontrollere risici i tilknytning til udsætning af genetisk modificerede organismer i miljøet.